గుసగుసలు.

సమయము :

వెన్నెలరాత్రి.

స్థలము :

మైలాపూరునం దొక చక్కని భవనమునకు ముందరనున్న సుందరమగు వనములో, మధ్యభాగమున గుబురుగానున్న గులాబిచెట్టుయొక్క చిట్టచివరకొమ్మునయం దార బూసిన పుష్పమునందలి రేకుల మఱుగున.

ప్రవేశము :

రెండు తేనెటీగలు.

ఎల్లడ నిశ్శబ్దము.—అప్పుడప్పుడు మాత్రము మందసమీరుని చక్కలిగింతల కులికి పడుచున్నవి, చిగురుటాకులు.

* * * *

కలువతేని ధవళకిరణములనుండి జాలువారుచున్న మంచుతుంపరలకు సహింప నేరక వెలుపలనుండి కుసుమములోని కొంకింత జరిగినది తేనెటీగ—అచ్చట వేరొకనిగాంచి ఆశ్చర్యముతో, 'ఎవరువారు ?' అని ప్రశ్నించినది.

రెండవ తేనెటీగ

నే నొకయభాగ్యుడను.

మొదటి తేనెటీగ

సకలపుష్పముల కాస్పదమగు పెక్కు వనములతో విరాజిల్లుచున్న చెన్నపురియం దు నివసించుచున్న నీవేల యభాగ్యుడ వైతివి?

రెండవ తేనెటీగ

కాలవశమున నే నీపట్టణమునకు రావలసి వచ్చెను.

మొదటి తేనెటీగ

నీ వొకపల్లెటూరివాడవా యేమి! ఇచ్చట కెట్లు వచ్చితివి?

రెండవ తేనెటీగ

విద్యుద్దీపముల కాంతికిభ్రమసి, గృహ మనితలచి రైలుపెట్టెలోదూరి, గడచిన రాత్రియంతయు ఆదీపముకడ ప్రదక్షిణములు చేసి, తెల్లవారుసరికి నా కెఱుక లేకయే నేనీ పట్టణము జేరితిని.

మొదటి తేనెటీగ

నీవు ధన్యుడవు.

రెండవ తేనెటీగ

ముమ్మాటికిని గాదు. ఇది నాపూర్వపాప ఫలమనక తప్పదు.

మొదటి తేనెటీగ

ఎందువలన?

రెండవ తేనెటీగ

ఓయి! నీ కేమి తెలియగలదు? సర్వసౌభాగ్యముల కాకరమగు ప్రకృతిమాతయొడిలో కాలముగడపుట కిది తావుగాదు.

మొదటి తేనెటీగ

ఇచ్చట వనములు, కొలనులు గలవు.—— తక్కువేమి?

రెండవ తేనెటీగ

ఇదియా నీ సుఖము? ఇచ్చట ప్రశాంతముగానున్న స్థలము లేనే లేదు. పైకెగురుదమన్న తీగెలు. క్రింద విహరించెదమన్న, మోటారుల వికృతమగు కూతలు, ట్రాముకారుల దడదడలు.——

మొదటి తేనెటీగ

ఇదియు నొక కష్టమా!

రెండవ తేనెటీగ

కాకేమి? దురదృష్టవశమున నే నిచ్చటకు వచ్చిపడితిని; లేనిచో సర్వసౌఖ్యముల ననుభవించుచు మాపల్లెటూరిలో హాయిగానుండెడివాడను. ఇవి సంక్రాంతిపండుగదినములు.... తెల్లని కొత్తిమిరి చేలతో; పచ్చని చామంతి, బంతి, పూలతో పల్లెటూరు లిపుడు కనుల పండువుగనుండును.........చెట్లబోదెల నొరసికొని ప్రవహించుచున్న సెలయేటియలల కొనలయందుబడుచున్న చంద్రుని ధవళమయూఖముల చక్కదనము; చెట్లకొమ్మలనుండిగాలి, నీటబడుచున్న కుసుమముల చల్లని, చక్కని ధ్వని; మంచుముత్యముల హారములధరించి, పచ్చనిచీరదాల్చి మోదుగుపూవుల చెంగావి రెవికదొడగి కులుకు వసుంధరాదేవియొక్క సహజలావణ్యము; తలనిండ బంతిపూవులదురిమి, కనుల గజ్జలముదీర్చి, గల్లకంచుకముదొడగి, కర్నాటకపుచీరదాల్చి, మిరపపొలముల కలుపుదీయుచున్న కాపుపడతుల బెడంగు; తేగపండ్లకై బడివదలినంతనె, పొలమునకేగి, గట్లకెగ్రాకు పిల్లలకోలాహలము; ఎచ్చటనో ఆకులమఱుగునదాగియుండి, సువాసనల నీనుచున్న అడవిమల్లెగుత్తులను; చూడవలయును, వినవలయును, మూర్కొనవలయును. అప్పుడుగదా నా ప్రాణము నిలచునది. సఖుడా! పట్టణమునంతయు ఈ రోజు పగటివేళగలయజూచితిని. నా యానందముతో, నీకెట్టి యనుభవములేదని గ్రహించితిని......ఆపొదలమాటున ప్రశాంతమైన స్థలమునందు; వికసించి, బోసినవ్వుల జిమ్ము కుసుమముపై నధివసించి, ఎచ్చటనో గానమొనరించుచున్న, కోకిలమధురగానసుధా స్రవంతిలో మునిగిపోవుచు, నిర్భయముగ బాడుకొనుచు పశువుల దోలుకొని పోవుచున్న బాలుని కోమలకంఠరవమునందుయ్యాలలూగుచు, చిదుగుల నేరికొనుచున్న కాపుకన్నెయొక్క అవ్యక్తగానరుచులయందుద్భవించు తరంగములనీడలయందు దోబూచులాడుచు, సర్వముమరచి, నిలచియున్న కుసుమమునందే రెక్కలు ముడుచుకొని గంటలకొలది నిద్రించుభాగ్యము నీకు లేదుగదా! ... ...బ్రతికి యున్నన్నిదినములు మకరందమును సమకూర్చవలసినదేనా? ఈ పరితాప మాజన్మాంతము మనకుండవలయునా? నారుబోసినదేవుడు నీరుబోయడా? బ్రతుకంతయు స్వార్థమునకై వినియోగింపకతప్పదా?- - - - - మనమాట యటులుండనిమ్ము--విజ్ఞానులగు మానవులమాట మదిని విచారింపుము—— నేడీపట్టణమునంతయు తిరుగుచున్నకాలమున నాకాశ్చర్యము కలిగినది. ఏమి యీ పరితాపము, ఒకరికడనున్న ధనమును వేరొకరు అపహరించుట కెన్నెన్ని వేషములు వేయుచున్నారు. నిద్రలేచినది మొదలు, మరల రాత్రినిద్రబోవువరకు వీరికిదియే ఆలోచన గాబోలును! ఆహా! పైకి కనుపించురీతివేరు, లోపల ఆలోచించువిధము వేరు! ఒక్కొక్క మానవునిలో ఇటు

పురుమానవుల గన్పట్టుచున్నారు! కష్టపడి, లోకమునకు, ఉచితమగురీతి సేవయొనర్ప నడుముగట్టినవారిని ప్రోత్సాహించువారేరి? ఉన్నతోద్యోగమునకై ప్రబలప్రయత్నములు జేయుచున్న యొక మానవుడు నాకంటబడెను. ఆత డధికారుల నాశ్రయించుచున్నట్లొకత్రుటికాల మాపరాత్పరుని ఆశ్రయించినచో సద్గతిపొందుననుటలో నాశ్చర్యము లేదు....లోకోపకారమునకని యొక పత్రికను స్థాపించి, దానిలో తన పేటెంటు మందుల నన్నిటిని బ్రకటించి, లోకులచే వానినిగొనిపించి ధనము సంపాదింప నూహించుచున్నా డొకపత్రికాసంపాదకుడు. పత్రికలో మొదటి పది కాగితములు, తనమందుల ప్రకటనలె! ఇదియా వాఙ్మయాభివృద్ధికి, దేశకల్యాణమునకు, మానవాభ్యుదయమునకు తోడ్పడువిధము? కేటలాగుమూలమున లాభము కనుపించలేదా? తనమందులకొనుడని ప్రభోధించుటకా యీపత్రిక! ఎంతమోసము!... సఖుడా! వెరొకని గాంచితిని: రాబోవు శాసనసభకు తానొక సభ్యుడుగా నిలువగోరి, ప్రజలకెంతయో సహాయముజేయువాని వలె, ఒక వెఱ్ఱికలవరమును వారిలో గల్గించి, తానొక నాయకునిరీతి ముందడుగు వేయుచున్నాడు. నిలుకడలేని యాదర్శములతో, ఆతడు సాధించినదేది? పత్రికలలో పెద్ద యక్షరములతో తనపేరు ప్రకటించుకొనుటయేనా? లోని యాలోచన నెరిగి, వాని యడ్డుగులవిడచి సంచరించునంతటి ధీశక్తి పరాత్పరు డేల జనసామాన్యమునకు గల్గింపడు? వాఙ్మయముపై ఆదరము గన్పట్టుటలేదు; గుఱ్ఱపుపందెములతో, లండను ప్రయాణములతో, బొజ్జలు పెంచుకొని కాలముగడుపుచున్నారు స్వదేశసంస్థానాధిపతులు. ఏ, విశ్వధాతవంటి మహనీయు లొకింత వాఙ్మయాభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్నను, తగులాభము, వెంటనే గలుగుట కష్టముగాదా? ఇట్టివారల నెందరనో దేశము ప్రసవింపవలసియున్నది. అప్పుడు, సర్వతోముఖమగు అభివృద్ధి మానవజాతికి కలుగగలదు. తాలూకాబోర్డు (నెంబరు) పదవి వచ్చినంతనె, వైస్రాయిగారి ఎగ్జిక్యూటివుసభ్యునికన్న మిన్నయని విఱ్ఱవీగు వెఱ్ఱివారెందరో నాకంటబడిరి. దేశకల్యాణమునకు తృణకణమంతయేని వీరు సాయపడుచున్నారా? విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానముల ప్రతిపాదించుటయందున్న తెలివి వీరికి విశ్వమానవసౌభ్రాతృత్వముపట్ల కానరాదు. మీటింగులో చేతులెత్తి, తమవలన నెగ్గిన తీర్మానము అమలులోనికి వచ్చినపుడు గ్రుడ్లుమిటకరించు మేటి వీరు లెందరోగలరు. నాయనా! నే నిచ్చట నిలువలేను. ఈర్ష్య, ఆశ, దురభిమానము, అశక్తదుర్జనత్వము అనువానికి ఆకర మీప్రదేశము. ఆనందము వెల్లివిరయు, ఆకులమఱుగున సంచరించుటకు నన్ను వెడలిపోనిమ్ము, నాపల్లెకు దారిజూపింపుము ...నీకు నమస్కారములు.

మొదటి తేనెటీగ

నీవు నన్నాలోచనాసంద్రమున ముంచివైచితివి. మీప్రాంతములందలి ప్రజ లింతటి స్వార్థమునకు బాల్పడరా?

రెండవ తేనెటీగ

నాయనా! నాకు దుఃఖముకలుగుచున్నది. పొగమంచువలె, అధికారమునందలి యాపేక్ష ప్రశాంతమగు స్థలములనుగూడ ఆక్రమించుచున్నది. తాలూకాబోర్డులు తీసివేయబడి, ప్రతిగ్రామమున నొకపంచాయతీ బోర్డు ఎర్పరుపబడునట. ప్రతిపల్లెయం దిప్పటినుండి 'ఎన్నికలు', 'ఓట్లు', 'కాన్వాసు', అను శబ్దములు మారుమ్రోగునట. ప్రతిగ్రామమున కక్షలేర్పడకపోవు, తలలు బ్రద్ద

లుకాకపోవు; ఐకమత్యముతో హాయిగా గడుపుకొనుచున్న దినములు నశించును. అధికారమునకై ద్రవ్యము వెచ్చింపబడును, కుట్రలు ప్రారంభింపబడును, ఆలోచనలు పెచ్చుపెరుగును, మధ్య తిరుగువారు బాగు పడుటకు మంచి రోజులు. ధనికులగునట్టియు, గుట్టుగా కాపురము కడుపుకొనుచున్న రైతులు అధికారవ్యామోహమున, అంతులేని చింతలకు బాలుగానున్నారు. ఆహా! కాలవైపరీత్యము.

మొదటి తేనెటీగ

ఎందులకంతభయము? అధికారమునకై పెనుగులాడువారే కష్టముల పాలగుదురు. తగ్గినవారు కడిగిన ముత్యములవలెనే యుందురు. ఈ పట్టణమునందు మాత్రము, ప్రశాంతముగ జీవితము గడుపుకొనుచున్న వారు లేరా!

రెండవ తేనెటీగ

ఆలోచించినకొలది మనకు దుఃఖమే గాని, శాంతి కలుగదు ...పుష్పోడిమమారములందు విహరించుచు, రాత్రులందు చిగురుటాకు మడతలయందు మేనువాల్చి, కాలమునుగడుపుకొను మన కీయాలోచనలెందుకు? ఆర్తరక్షణపరాయణుడగు పరాత్పరునియందాకింత నమ్మకముంచి, కలియో గంజియో త్రాగుచు, పరుల పలుకుల కులికపడక, హాయిగా కాలముగడుపుకొనవచ్చును. నాతో మాప్రాంతముల కరుదెమ్ము, ఇవి సంక్రాంతిదినములు. అల్లుని గొనిపోవుటకు వచ్చిన మామవలె నే నిచ్చుటకు వచ్చి తిననుకొనుము.—తియ్యని తేనె నొసగు పుష్పములెన్నియో గలవు, అవి యిప్పుడు వికసించియుండును. పట్టణమునందున్న నీకచ్చట యానందమును గూర్చు దృశ్యములు లేవని భయపడవలదు ...విద్యుద్దీపముల కాంతిని, బల్లలపై సరిగా కడుగని, ఎంగిలి పళ్ళెములలో నేదియో తిని, తుదిని బిల్లుగాంచి, హృదయము ఝల్లుమనగ, బిక్కమొగము వైచి డబ్బు చెల్లించిపోవు సగము మీసముల చక్కనయ్యల కన్న, చెట్టునీడలో, చిదుగులు పేర్చి, మంటజేసి లేత మొక్కజొన్న కంకులనుగాల్చి భక్షించి యానందించు అమాయకపుకాపుజనులు నీకానందమును గూర్తురు. పండ్లు పోసుకొనుటకు సింగారించుకొనిన బాల బాలికలు- గుమ్మముకడ వింత మ్రుగ్గుల పచరించుచున్న యువతులు- చలిమంటలకడ కథలనువినుచు, చేతులను మెల్లగా మంటపైకి జాపి, వెంటనే దీసి కనులకద్దుకొని, చలిపోయినదని సంతసించు బాలురను- క్రొత్తబట్టలయంచులకు బసుపుబూసి పళ్ళెములో బెట్టి అల్లుండ్రకర్పించు మామల మందహాసములు నీ కానందమును జేకూర్చును. నాకు దారి జూపింపుము, వెడలిపోవుదము.

మొదటి తేనెటీగ

అట్లే చేయుదుము. డబులు సెకండుక్లాసు బేటావచ్చినను, మూడవక్లాసుబండిలో ప్రయాణముచేయుచు, తెలసినవారెవరైన చూచెదరని, మనుష్యులను చాటుజేసికొను, ఎం. ఎల్. సీ, ల వలెగాక, మనము నిర్భయముగ స్టేషనుకేగి ఒక చక్కని రైలుపెట్టెలో దూరి, ప్రయాణముచేయుదము. బయలువెడలుదము రమ్ము.

రెండవ తేనెటీగ

అదిగో తెల్లవారినది, అట్లేకానిమ్ము.

(నిష్క్రమించును.)

—చిరుమామిళ్ళ శివరామకృష్ణప్రసాదు, బి. ఏ.